

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада Хмельницького
національного університету
протокол від _____ 2020 р. № ____
Голова вченої ради

_____ М. Є. Скиба
Підпис Ініціали, прізвище

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Вид освітньої програми

СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)

Назва освітньої програми

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
014.01 УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 ОСВІТА/ ПЕДАГОГІКА
Шифр і назва

ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ

БАКАЛАВР СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗА
ПРЕДМЕТНОЮ СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА,
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА
Назва

Освітня програма вводиться в дію
з _____ 2020 р.

Наказ від _____ 2020 р. № ____

Ректор _____ М. Є. Скиба
Підпис Ініціали, прізвище

Хмельницький 2020

ВНЕСЕНО

Кафедра української філології

Протокол від 30 жовтня 2020 року № 4

Зав. кафедри _____ М. М. Торчинський
Підпис Ініціали, прізвище

ПРОЄКТНА ГРУПА

Гарант (Керівник проєктної групи)

_____ Л. В. Олійник, канд. філол. н., доцент.
Підпис Ініціали, прізвище Науковий ступінь, вчене звання

Члени проєктної групи:

_____ І. Б. Царалунга, д. філол. н., проф.
Підпис Ініціали, прізвище Науковий ступінь, вчене звання

_____ О. М. Ющишина, к. філол. н., ст. викл.
Підпис Ініціали, прізвище Науковий ступінь, вчене звання

ПОГОДЖЕНО:

Вчена рада гуманітарно-педагогічного факультету
Протокол від _____ 2020 р. № ____

Голова вченої ради _____ Л. Л. Станіславова
Підпис Ініціали, прізвище

Навчально-методичний відділ

Завідувач _____ Л. С. Любохинець
Підпис Ініціали, прізвище

Навчальний відділ

Завідувач _____ О. Г. Самолук
Підпис Ініціали, прізвище

Відділ забезпечення якості вищої освіти

Завідувач _____ Г. В. Красильникова
Підпис Ініціали, прізвище

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Член експертної групи

Підпис

Ініціали, прізвище

Член експертної групи, методист української мови і літератури Хмельницького обласного інституту післядипломної підготовки педагогічних працівників С. А. Мандзюк

Підпис

Ініціали, прізвище

Член експертної групи

Підпис

Ініціали, прізвище

Член експертної групи,
голова студради гуманітарно-педагогічного
факультету

Підпис

Ю. Г. Набухотна
Ініціали, прізвище

Член експертної групи, магістрант групи СОУ-17-1

Підпис

А. І. Венгер
Ініціали, прізвище

Член експертної групи, магістрант групи СОУ-17-1

Підпис

Х. М. Мартинів
Ініціали, прізвище

Член експертної групи, магістрант групи ФУМм-20-1

Підпис

О. С. Каштан
Ініціали, прізвище

**Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта.
Українська мова і література.**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Хмельницький національний університет Гуманітарно-педагогічний факультет Кафедра української філології
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Назва освітньої кваліфікації	Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю: Українська мова і література.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта. Українська мова і література
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра одиничний, обсяг освітньої програми – 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, 26.04.2012 р., протокол № 95. Термін дії сертифікату серії НД-IV за № 2354041 від 28.05.2012 р. – десять років (до 01.06.2022 р.)
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти або освітнього рівня молодший бакалавр
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет адреса постійного розміщення освітньої програми	http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&r=50
2. Мета освітньої програми	
Формування особистості фахівця, який повинен розв'язувати типові професійні завдання щодо організації і здійснення навчально-виховного процесу з української мови та літератури, зарубіжної літератури і володіти професійно вагомими якостями особистості вчителя.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта 014.01 Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі й цінності філологічної і педагогічної освіти; орієнтована на академічну і професійну підготовку на основі теоретичних досліджень і практичних результатів їх впровадження з урахуванням світового досвіду навчальної діяльності, сучасного стану підготовки фахівців з мовної освіти в Україні; акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми мовознавчого та літературознавчого спрямування.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі філологічних наук та педагогіки за спеціальністю «Середня освіта». Акцент на здатності організовувати і здійснювати навчально-виховний процес з української мови і літератури, зарубіжної літератури. <i>Ключові слова:</i> середня освіта, філологія, україністика, лінгвістика, літературознавство, мовні одиниці, літературні твори, тексти, типологія, аналіз, характеристика.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з української філології, що надає їм право викладати у загальноосвітніх навчальних закладах, застосовуючи інноваційні технології та дослідницькі навички у профільній гуманітарній підготовці за спеціальністю «Середня освіта».

	Програма передбачає поглиблені знання і практичні навички іноземних мов за фахом.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець здатний виконувати таку професійну роботу (за Державним класифікатором професій ДК 003:2010): 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2351.2 Методист 2352 Інспектор шкіл 2352 Інспектор-методист 2359.2 Педагог-організатор 2442.2 Філолог 2453.1 Редактор
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	За домінуючими методами та способами навчання: пасивні (<i>лекційні, пояснювально-ілюстративні</i>); активні (<i>проблемні, ігрові, інтерактивні, саморозвивальні, практичні заняття, практика</i>). За організаційними формами: <i>колективне, індивідуальне та інтегративне навчання</i> . За орієнтацією педагогічної взаємодії: <i>позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці, студентоцентроване навчання</i> .
Оцінювання	<i>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS національною шкалою оцінювання: 4-бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано»).</i> <i>Види контролю: поточний, тематичний, підсумковий, самоконтроль.</i> <i>Форми контролю: залік, диференційований залік, іспит, усне та письмове опитування, тестування, контрольні і самостійні роботи, захист курсових робіт, звіт із практики, наукова і творча робота.</i>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК. 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК. 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК. 03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК. 04. Здатність працювати в команді. ЗК. 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК. 06. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. ЗК. 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК. 08. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК. 09. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній

	<p>діяльності. ЗК.10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності. ФК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання. ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, зарубіжної літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу. ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури, зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури. ФК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах. ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. ФК 7. Здатність орієнтуватися в українському та світовому літературних процесах (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві. ФК 8. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу. ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту. ФК 10. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України. ФК 11. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі. ФК 12. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.</p>

	<p>ФК 13. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.</p> <p>ФК 14. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.</p> <p>ФК 15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p> <p>ФК 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>
7. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (ПРН)	
Знання	<p>ПРН 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.</p> <p>ПРН 3. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різноманітну (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРН 4. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та світі, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української та світової класики й сучасності у їх взаємозв'язках та зв'язках із культурою.</p> <p>ПРН 5. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови та літератури, зарубіжної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.</p> <p>ПРН 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p>
Уміння	<p>ПРН 7. Уміє організувати навчальний процес у загальноосвітніх навчальних закладах (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури, керувати пізнавальною діяльністю учнів.</p> <p>ПРН 8. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити,</p>

	<p>обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</p> <p>ПРН 9. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.</p> <p>ПРН 10. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p> <p>ПРН 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРН 12. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРН 13. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРН 14. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРН 15. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, зарубіжної літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.</p> <p>ПРН 16. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 17. Уміє вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРН 18. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі світової літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі українського письменства.</p> <p>ПРН 19. Застосовує сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 20. Планує, організовує, здійснює і презентує прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 21. Проектує пізнавальну діяльність учнів для засвоєння навчального матеріалу; діяльність предметного гуртка, факультативу; реалізацію міжпредметних зв'язків.</p>
Комунікація	<p>ПРН 22. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.</p> <p>ПРН 23. Організовує співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p>

	<p>ПРН 24. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРН 25. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРН 26. Бере участь у спеціальних філологічних семінарах, конференціях, наукових гуртках.</p>
Автономія і відповідальність:	<p>ПРН 27. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРН 28. Здатний аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів щодо їх розв'язання.</p> <p>ПРН 29. Здатний організовувати, аналізувати, критично оцінювати (власну професійну діяльність), нести відповідальність за (її результати) результати власної професійної діяльності.</p> <p>ПРН 30. Дотримується правил академічної доброчесності.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадровий склад групи забезпечення освітньо-професійної програми бакалавра української філології сформовано з урахуванням структури навчального процесу та вимог до підготовки фахівців. На кафедрі працює 10 штатних осіб, з них 2 доктори наук (22,2 %), 6 кандидатів наук (66,6 %) і 1 викладач без вченого ступеня (11,1 %), який готується найближчим часом захищати кандидатську дисертацію. Відповідність кадровим вимогам ліцензійних умов викладачів кафедри коливається від 4 до 10 пунктів з 18 запропонованих (100 %).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база кафедри української філології включає: приміщення кафедри, кабінет завідувача кафедри та навчальні аудиторії, зокрема кабінет української мови (ауд. 4-411), кабінет історії української літератури (ауд. 4-432), кабінет методики навчання філологічних дисциплін (ауд. 4-405). Кабінети обладнані мультимедійними апаратами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: https://msn.khnu.km.ua. 2. Модульний курс для дистанційної форми навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T. 3. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php. 4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk. <p>Навчально-методичне забезпечення спеціальності «Середня освіта» складається з таких елементів: освітньо-професійна програма; навчальний план; робочий навчальний план; робочі програми навчальних дисциплін; описи навчальних дисциплін (силабуси); програма практики; програма державного іспиту; засоби діагностики вищої освіти; тематика курсових робіт з дисциплін і дипломних робіт та методичні вказівки до їх виконання; методична документація для організації самостійної</p>

	роботи студентів з дисциплін навчального плану.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здобувачі вищої освіти можуть продовжити навчання в інших закладах вищої освіти України. Угоди про співпрацю укладені з колективами Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Національного університету «Острозька академія».
Міжнародна кредитна мобільність	Немає.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Немає.

II. Перелік компонентів освітньої програми та їхня логічна послідовність

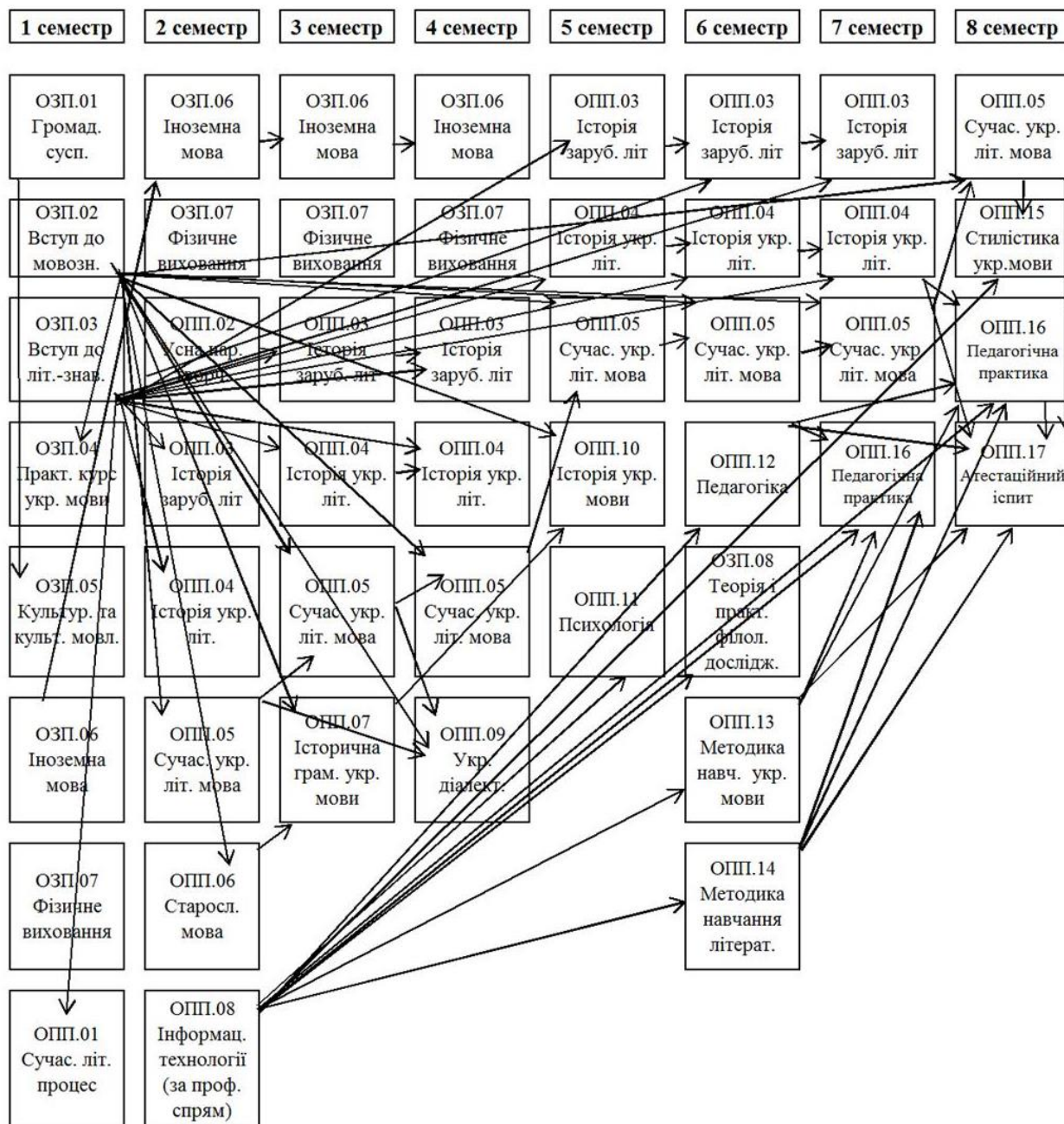
2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Шифр КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Загальна підготовка (ОЗП)				
ОЗП.01	Громадянське суспільство	4	Залік	1
ОЗП.02	Вступ до мовознавства	4	Іспит	1
ОЗП.03	Вступ до літературознавства	4	Іспит	1
ОЗП.04	Практичний курс української мови	5	Іспит	1
ОЗП.05	Культурологія і культура мовлення	4	Залік	1
ОЗП.06	Іноземна мова	18	Залік (1, 2) диф.залік (3) іспит (4)	1, 2, 3, 4
ОЗП.07	Фізичне виховання		Залік	2, 4
ОЗП.08	Теорія і практика філологічних досліджень	4	Залік	6
Професійна підготовка (ОПП)				
ОПП.01	Сучасний літературний процес	4	Залік	1
ОПП.02	Усна народна творчість і фольклорна практика	4	Іспит	2
ОПП.03	Історія зарубіжної літератури	22	Іспит (3, 4, 7), залік (2), диф. залік (5, 6)	2,3,4, 5,6,7
ОПП.04	Історія української літератури	23	Іспит (3, 4, 6, 7), залік (5), диф. залік (2), КР*(7)	2,3,4, 5,6,7
ОПП.05	Сучасна українська літературна мова	25	Іспит (2, 3, 4, 5, 8), Залік (6,7), КР*(8)	2,3,4, 5,6,7, 8
ОПП.06	Старослов'янська мова	5	Іспит	2
ОПП.07	Історична граматики української мови	5	Іспит	3
ОПП.08	Інформаційні технології (за професійним спрямуванням)	5	Залік	2
ОПП.09	Українська діалектологія і діалектологічна практика	5	Диф. залік	4
ОПП.10	Історія української мови	4	Іспит	5
ОПП.11	Психологія	5	Іспит	5
ОПП.12	Педагогіка	5	Іспит	6
ОПП.13	Методика навчання української мови	5	Іспит	6
ОПП.14	Методика навчання літератури	5	Іспит	6
ОПП.15	Стилістика української мови	5	Іспит	8
ОПП.16	Педагогічна практика	10	Диф. залік з практики	7, 8
ОПП.17	Атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання		Іспит	8
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		180		

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Професійна підготовка (ВПП)				
ВПП.01	Вибіркові дисципліни третього семестру	8	Заліки	3, 3
ВПП.04	Вибіркові дисципліни четвертого семестру	8	Заліки	4, 4
ВПП.06	Вибіркові дисципліни п'ятого семестру	12	Заліки	5, 5, 5
ВПП.09	Вибіркові дисципліни шостого семестру	4	Заліки	6
ВПП.11	Вибіркові дисципліни сьомого семестру	12	Заліки	7, 7, 7
ВПП.12	Вибіркові дисципліни восьмого семестру	16	Заліки	8, 8, 8, 8
Загальний обсяг вибірових компонентів		60		
Загальний обсяг освітньої програми		240		

*Курсова робота на вибір

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

III. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен має забезпечити оцінювання досягнень результатів навчання, визначених освітньою програмою.

IV. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Хмельницькому національному університеті відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2017). Система функціонує на п'яти організаційних рівнях відповідно до розроблених нормативних документів, що розміщені на сайті Університету: <http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?t=700&p=100>.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти містить:

- 1) стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- 2) систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- 3) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 4) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 5) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- 6) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- 7) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- 8) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, зокрема для самостійної роботи здобувачів освіти;
- 9) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 10) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- 11) створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- 12) інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами.

V. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОЗП. 01	ОЗП. 02	ОЗП. 03	ОЗП. 04	ОЗП. 05	ОЗП. 06	ОЗП. 07	ОЗП. 08	ОПП. 01	ОПП. 02	ОПП. 03	ОПП. 04	ОПП. 05	ОПП. 06	ОПП. 07	ОПП. 08	ОПП. 09	ОПП. 10	ОПП. 11	ОПП. 12	ОПП. 13	ОПП. 14	ОПП. 15	ОПП. 16	ОПП. 17		
ЗК 01	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 03	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 04	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 05	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 06		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 07	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 08	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 09						+					+																+
ЗК 10					+	+	+	+				+	+				+			+	+	+	+		+	+	+
ФК 01																										+	+
ФК 02		+	+			+		+									+			+	+	+	+		+	+	+
ФК 03																				+	+	+	+		+	+	+
ФК 04		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+			+				+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 05		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+									+	+	+	+
ФК 06		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+									+	+	+	+	+	+
ФК 07			+		+				+	+	+	+														+	+
ФК 08			+					+	+	+	+	+											+		+	+	+
ФК 09			+		+			+	+		+	+	+	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+
ФК 10	+				+				+	+		+	+	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+
ФК 11																				+	+	+	+		+	+	+
ФК 12																						+	+				+
ФК 13		+	+								+	+					+			+	+	+	+		+	+	+
ФК 14	+				+															+	+	+	+		+	+	+
ФК 15											+	+	+							+	+				+	+	+
ФК 16	+																										+

VI. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОЗП. 01	ОЗП. 02	ОЗП. 03	ОЗП. 04	ОЗП. 05	ОЗП. 06	ОЗП. 07	ОЗП. 08	ОПП. 01	ОПП. 02	ОПП. 03	ОПП. 04	ОПП. 05	ОПП. 06	ОПП. 07	ОПП. 08	ОПП. 09	ОПП. 10	ОПП. 11	ОПП. 12	ОПП. 13	ОПП. 14	ОПП. 15	ОПП. 16	ОПП. 17	
ПРН 01		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 02								+					+	+							+	+	+		+	
ПРН 03		+		+	+								+	+	+		+	+					+		+	
ПРН 04			+		+				+	+	+	+														+
ПРН 05																				+	+	+		+	+	
ПРН 06								+								+					+	+		+	+	
ПРН 07																			+	+	+	+		+	+	
ПРН 08	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 09		+			+			+	+	+	+	+	+										+	+	+	
ПРН 10			+					+	+	+	+	+											+	+	+	
ПРН 11			+		+						+	+												+	+	
ПРН 12		+	+					+				+	+									+	+	+	+	+
ПРН 13	+				+							+											+	+	+	
ПРН 14				+	+								+										+		+	
ПРН 15																				+	+	+	+		+	+
ПРН 16																				+	+	+	+		+	+
ПРН 17																								+	+	+
ПРН 18			+					+			+	+					+					+		+	+	+
ПРН 19		+	+					+									+			+	+	+	+		+	+
ПРН 20								+				+	+									+	+		+	+
ПРН 21								+			+	+	+								+	+	+		+	+
ПРН 22				+	+								+											+	+	+
ПРН 23																				+	+	+	+		+	+
ПРН 24					+															+	+	+	+		+	+
ПРН 25	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 26												+	+	+											+	+
ПРН 27																								+	+	+
ПРН 28																				+	+	+	+		+	+
ПРН 29																				+	+	+	+		+	+
ПРН 30	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Використані джерела

1. Закон України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 № 1556-VII). – URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-VIII). – URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Класифікатор професій: ДК 003:2010 / [розроб.: М. Гаврицька та ін.]. – К.: Соцінформ: Держспоживстандарт України, 2010. – 746 с.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.05.2016 № 567 «Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 035 «Філологія». – URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0825-16>.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». – URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
6. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;
7. Постанова Кабінету міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
8. Проект Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 014 Середня освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОНУ від 2016. – URL : <https://mon.gov.ua/storage/.../035-filologiya-bacalavr.pdf>

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства; реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; характеризувати ефективність партнерських відносин органів державної влади, місцевого самоврядування і громадських організацій; визначати базові цінності інститутів громадянського суспільства та роль організацій громадянського суспільства в соціально-економічному розвитку країни; оцінювати результативність та ефективність сталого розвитку громадянського суспільства в умовах соціально-економічних змін.

Зміст навчальної дисципліни Еволюція громадянського суспільства та етапи його формування. Теорії громадянського суспільства. Моделі громадянського суспільства. Громадянське суспільство та правова держава. Громадянське суспільство і демократія. Теорії суспільного вибору. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. Соціалізація громадянського суспільства. Інтелектуальна активність громадянського суспільства. Соціальна відповідальність суб'єктів громадянського суспільства як чинник сталого розвитку. Проблеми функціонування громадянського суспільства у світлі глобальних проблем сучасності.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити – культурологія і культура мовлення, історія української літератури, історія зарубіжної літератури.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів комп'ютерного моделювання, наочних методів (слайдів), пояснення, бесіди); практичні заняття (з використанням практикумів, ситуаційних вправ, дискусій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, презентація результатів виконання індивідуального завдання, письмове опитування (тестування).

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Громадянська освіта : посібник / О.В. Літвінов, Н.М. Літвінова, за заг. ред. О.В. Літвінова. – Д. : ТАМАРИСК, 2017. – 100 с.
2. Рибалка В.В. Соціально-педагогічне і психологічне забезпечення розвитку дієвого громадянського суспільства і особистості громадянина: посібник. / В.В. Рибалка. – К.:ТАЛКОМ, 2018. – 226 с.
3. Абетка політична. Громадянське суспільство і політика : навчальний посібник. За наук. ред. док. наук держ. упр. О. В. Радченка, вид. 11-е, доп. і перероб. – Київ : 2016. – 48с.
4. Розвиток громадянського суспільства України в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів / В. М. Яблонський, О.М. Балакірева, Т.В. Бельська [та ін.]; за ред. О.А. Корнієвського. – К.: НІСД, 2016. – 72 с
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.

Викладач: кандидат економічних наук, доцент Любохинець Л.С., кандидат економічних наук, доцент Мейш А.В.

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: доцільно використовувати лінгвістичну термінологію у процесі наукової роботи, формулювати власну думку щодо питань розвитку мови, аналізувати та узагальнювати мовні явища, записувати тексти фонетичною транскрипцією, робити фонетичний аналіз слова, розрізняти слово і поняття, денотативне і конотативні значення слова, визначати граматичне значення слова, способи та засоби його вираження, аналізувати мовні одиниці, розрізняти функціональні стилі мови, застосовувати норми сучасної української літературної мови у практиці мовленнєвої діяльності.

Зміст навчальної дисципліни Загальні питання мовознавства. Методи лінгвістичних досліджень. Мовознавство в системі наук. Системний характер будови мови: фонетична, лексична, граматичні, фонетичні система мови. Проміжні рівні мови: словотвірна, морфонологічна, фразеологічна підсистеми. Природа, сутність, функції та будова мови. Походження і розвиток мови. Мови світу та їх класифікації.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, статистика української мови, методика навчання української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, робота з вправами, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства : Короткий нарис : навч. посіб. / С. П. Бевзенко. – К. : Вища школа, 2006. – 143 с.
2. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства / Ю. О. Карпенко. – К. – Одеса, 1991. – 280 с.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник / М. П. Карпенко. – К. : Академія, 2000. – 368 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М.

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУЗНАВСТВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* основні поняття і терміни літературознавства; *демонструвати* знання основних положень і концепцій у сфері історії літератури, філологічного аналізу та інтерпретації тексту; *володіти* базовими навиками збору та аналізу літературних фактів із використанням традиційних методів і сучасних інформаційних технологій; *розуміти* закономірності літературного процесу, *виявляти* художнє значення літературного твору у зв'язку із суспільною ситуацією та культурою епохи; *визначати* художню своєрідність творів і творчості письменника в цілому.

Зміст навчальної дисципліни: специфіка художньої літератури як словесного виду мистецтва та її місце в культурній парадигмі сучасної людини; походження, сутність літературної творчості як особливої форми діяльності людей; функції літературно-художнього твору; особливості змісту і форми літературного твору (з урахуванням комунікативної системи «автор-текст-читач»); закономірності історичного розвитку родів, видів і жанрів літератури, а також розвитку літературного процесу усвітових вимірах; історія розвитку літературознавчої думки.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити. Усна народна творчість, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (у т.ч. з використанням методів проблемного навчання; засобів комп'ютерної лінгводидактики); практичні заняття, самостійна робота; виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: тестовий контроль; самостійні роботи; усне опитування; захист індивідуальних проєктів; підсумкова контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Білоус П.В. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції/ П.В.Білоус. – Житомир: Рута, 2009, С.6-19.
2. Галич О, Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – Київ: Либідь, 2001, С.3-82
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Л.Л.Станіславова

ПРАКТИЧНИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло користуватися понятійним апаратом; застосовувати набуті теоретичні відомості в практичному аспекті, уміти аналізувати офограми і пунктограми відповідно до чинного Правопису української мови, орієнтуватися у винятках з правил і знаходити їх, з'ясовувати труднощі в орфографічному і пунктуаційному аспектах, знаходити орфографічні та пунктуаційні помилки, виправляти і пояснювати їх.

Зміст навчальної дисципліни Орфографія української мови. Принципи правопису. Правила написання слів за чинним Правописом. Орфограми в українських та іншомовних словах. Винятки хз орфографічних правил. Історія пунктуації. Типи розділових знаків. Пунктограми в простому реченні. Пунктуація в складносурядних, складнопідрядних, безсполучникових реченнях. Розділові знаки при прямій мові.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, стистика української мови, методика навчання української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лабораторні заняття – 68 год., самостійна робота – 82 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лабораторні заняття з використанням методів проблемного навчання, комп'ютерних технологій, методів вивчення і закріплення матеріалу, аналізу вивченого, синтезу напрацьованих матеріалів, міжпредметних зв'язків, самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: усні відповіді на практичних заняттях, презентації з обраної тематики курсу, виконання вправ, написання диктантів (словникових, коментованих, контрольних тощо), письмове опитування, тестовий контроль.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Сучасна українська літературна мова: Підручник / Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. – К.: Вища школа, 2003. – 387с.
2. Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова: Зб. вправ: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2003. – 287с.
3. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису: Навч. посібн. – К.: Либідь, 2003. – 272с.
4. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 1997. – 254с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=644>
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0894&T=r1&st=0&L=1
7. Електронний посібник. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/EL_LIBRARY/vidavn/metod/mtd2016_1e/41%D0%B516/index.pdf

Викладач: старший викладач Л. В. Терещенко

КУЛЬТУРОЛОГІЯ І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати сутність феномену культури, її роль у людській життєдіяльності, аналізувати форми та типи культур, закономірності їх функціонування та розвитку; порівняти особливості різних культурно-історичних епох; визначати роль і місце української культури в світовій цивілізації, пояснити історичну специфіку української національної культурної традиції; обґрунтовувати власні світоглядні позиції на основі знань історико-культурної спадщини України та світу, а також турбуватися про збереження та примноження національної та світової культурної спадщини; знати теоретичні засади нормативності української літературної мови, мати навички правильного використання різних мовних засобів залежно від сфери й мети спілкування; складання ділових паперів, усного й писемного фахового мовлення, роботи з науковими і діловими текстами; володіти комунікативними якостями культури спілкування.

Зміст навчальної дисципліни. Культурологія – наука про матеріальну та духовну культуру людства. Культура як предмет наукового аналізу. Структура та функції культури. Культура стародавнього світу. Стародавня культура України. Культура середньовічних Європи та України. Особливості культури Ренесансу. Культура Європи XVII століття: Бароко, Класицизм. Культура Нового часу. Світова та українська культура кінця XIX – початку XXI ст. Мова як суспільне явище. Українська мова як національна, літературна, державна мова. Структура і рівні мови. Історія мови і письма. Функціональні стилі української мови. Офіційно-діловий стиль української мови. Історія української лексикографії. Орфоепічні, лексичні, граматичні норми української мови.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, стилістика української мови, методика навчання української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням методів лінгвістичного аналізу, порівняльного аналізу), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, перевірка домашніх завдань, письмове опитування, тестовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Зубков М.Г. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення / Микола Зубков. – К. : Арії, 2020. – 608 с.
2. Культурологія : навч. посібник / за ред. Т.Б. Гриценко. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
3. Українська мова (за професійним спрямуванням) : практикум для студентів усіх напрямів підготовки / уклад. А.П. Грицева, Н.В. Подлевська, Л.В. Терещенко, Л.Л. Станіславова, Н.М. Торчинська, І.Б. Царалунга. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 166 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://lib.khnu.km.ua>

Викладачі: доктор філол. наук, професор Царалунга І.Б., кандидат філол. наук, доц. Олійник Л.В.,

ІНОЗЕМНА МОВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший – четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	18
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло використовувати понятійний апарат; уміти використовувати активний лексичний запас у монологічному та діалогічному підготовленому та непередбаченому мовленні; знати спеціальну термінологічну лексику, що повинно забезпечити майбутньому спеціалісту можливість отримувати і передавати наукову інформацію зі свого фаху; правильно вимовляти англійські звуки; граматично та стилістично правильно будувати речення; вести бесіду, використовуючи активну та пасивну лексику з вивчених тем; перекладати тексти з використанням словника та без нього; писати есе та листи, складати діалоги; складати резюме; володіти навичками усного та письмового загальносуспільного та ділового іноземного мовлення, активним та пасивним лексичним мінімумом в межах тематики, передбаченої у змісті.

Зміст навчальної дисципліни Програмою передбачено розвиток граматичних, лексичних, фонетичних та аудитивних навичок англійської мови, а саме: навчання усного мовлення на основі розвитку автоматизованих мовних навичок, розвиток техніки читання та перекладу англійського тексту, що містить раніше засвоєну та нову лексику і граматику, а також удосконалення навичок писемного мовлення та аудіювання в межах програм першого і другого курсів. Велика увага приділяється розширенню активного та пасивного словникового запасу з метою використання у бесідах по темах, що вивчаються.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити.

Запланована навчальна діяльність: практичні заняття – 227 год., самостійна робота – 313 год.; разом – 540 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії, навчальні ігри, case study (метод практичних ситуацій)); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; письмове опитування (тестування); презентація результатів виконання індивідуальних завдань; самоконтроль.

Вид семестрового контролю: 1 – залік, 2 – залік, 3 – диференційований залік, 4 – іспит.

Навчальні ресурси:

1. A Way to Success: English for Univesity Students, Year 1./Н.В. Тучина, І.В. Жарковська, Н.О. Зайцева та ін., – Харків: Фоліо, 2006 – 416 с.
2. English for Students of Technology and Design. Methodological Recommendations for Improving Skills of Oral Speech and Reading of Professionally-Oriented Texts. Англійська мова для студентів гуманітарно-педагогічного факультету (спеціальності “Екологія”). Методичні вказівки з розвитку навичок усного мовлення та читання фахових текстів. / С.В. Пасечник, Л.В. Молотай – Хмельницький: ХНУ, 2018. – 63с. (англ).
3. R. Murphy. English Grammar in Use./Raymond Murphy.–Cambridge University Press.–1986.– 328 p.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

Викладач: кафедра іноземних мов

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший – четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	-
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати розуміння соціальної ролі фізичного виховання в розвитку особистості; фізіо-біологічні та практичні основи фізичного виховання і здорового способу життя; основні засади та біолого-соціальні принципи здорового способу життя; систему практичних вмінь і навичок, які забезпечують збереження та зміцнення здоров'я, психологічної стійкості та якостей особистості; загальну професійно-прикладну фізичну підготовку та готовність студентів до майбутньої професії; вміти пропагувати здоровий спосіб в суспільстві та у своєму майбутньому трудовому колективі; застосовувати фізіо-біологічні та практичні основи фізичного виховання на практиці; розрізняти структуру та основні засади фізичного виховання та здорового способу життя; практично застосовувати набуті знання з фізичного виховання; застосовувати спеціальні форми занять та підбирати правильні засоби, які б були найбільш правильні для поширених професій.

Зміст навчальної дисципліни. Рухливі ігри (Народні ігри та забави; рухливі ігри; дитячі ігри). Легка атлетика (Теоретична підготовка; спринтерський біг; стрибки; біг на середні дистанції; метання). Крос (поєднання ходьби з бігом; про бігання дистанцій на пересічній місцевості). Футбол (теоретична підготовка; передачі на різну відстань; удари по воротам; двохстороння гра). Волейбол (теоретична підготовка; передачі різними способами; нападаючий удар; двохстороння гра). Баскетбол (теоретична підготовка; ведення м'яча; передачі різними способами; кидки в кошик; двохстороння гра). Плавання (теоретична підготовка; вправи початкового плавання; техніка плавання різними способами; старти). Лижний спорт (теоретична підготовка; вчення підйомів та спусків на лижах; способи пересування лижного спорту). Гімнастика (теоретична підготовка; силова підготовка; гнучкість; техніка виконання вправ на килимі).

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити.

Запланована навчальна діяльність: практичні заняття – 140 год.

Форми (методи) навчання: практичні методи (навчання рухомих дій, вдосконалення та закріплення рухових дій, вдосконалення фізичних якостей), методичні прийоми вправління, метод використання слова, метод демонстрації.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, норматив.

Вид семестрового контролю: 2 та 4 – залік.

Навчальні ресурси:

1. Канішевський С.М. Науково-методичні та організаційні основи фізичного самоудосконалення студентства. / С.М. Канішевський. – К.: ІЗМН, 2007. – 270 с.
2. Киселевська С.М. Студентський оздоровчий фітнес: навчальний посібник / С.М. Киселевська. – К.: Прінт-Експрес, 2010. – 304 с.
3. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання. Теоретичний розділ: навчальний посібник: / С.І. Присяжнюк, В.П. Краснов, М.О. Третьяков та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
4. Романчук В.М. Розвиток витривалості у процесі самостійних студентів: метод. рекомендації / В.М. Романчук, Г.П. Грибан, О.М. Боярчук. – Житомир: ЖВІ НАУ, 2010. – 36 с.
5. Хорошуха М.Ф. Основи здоров'я: навчальний посібник / М.Ф. Хорошуха, О.О. Приймаков, В.Г. Ткачук. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – 372 с.

Викладач: кафедра теорії і методики фізичного виховання і спорту

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти ефективно працювати з інформацією, підбраною з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; вибирати методи дослідження відповідно до поставлених завдань; укладати картотеку та правильно використовувати цитати у текстах; складати план наукового дослідження; формулювати науковий апарат курсової, дипломної та магістерської робіт; вміти пов'язувати теоретичні знання і практичні навички; здійснювати аналітичний огляд літератури з досліджуваної теми; структурувати наукову роботу; правильно оформляти бібліографію; писати тези, статті, відгуки, рецензії; розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства та основні проблеми філології й підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Зміст навчальної дисципліни. Методологія наукових досліджень. Науковий стиль. Термінологія. Бібліографія. Наукова публікація. Наукова робота: основні етапи підготовки до написання, структура. Лінгвістичні й технічні вимоги до оформлення наукових робіт.

Пререквізити –вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, практичний курс української мови, сучасний літературний процес, культурологія і культура мовлення, усна народна творчість і фольклорна практика, історія української літератури, сучасна літературна мова, старослов'янська мова, історична граматики української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, історія української мови.

Кореквізити – історія української літератури (курсова робота), сучасна українська літературна мова (курсова робота), стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 86 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання: написання різних видів наукових документів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, стаття або тези, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. ГолубЮ. І. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Запоріжжя, 2001. 248 с.
2. Українська мова та література : методичні рекомендації до виконання дипломної (магістерської) роботи для студентів спеціальності «Українська мова і література» / укладачі Торчинська Н. М, Горячок І. В., Подлевська Н. В., Приймак І. В. . Хмельницький : ХНУ, 2009. 52 с.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М.

СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *цілісно сприймати* сучасний літературний процес у розвитку жанрів, стилів, тематики й літературних течій; *здійснювати аналіз* художніх текстів, як цілісний, так і в аспекті окремих літературознавчих категорій; *оцінювати* творчість сучасних письменників у контексті розвитку літератури; *опрацьовувати й сприймати* різні літературно-критичні огляди сучасної літератури; *висловлювати* власну думку з приводу прочитаного; *повинні знати* основні періоди розвитку української літератури, характерні особливості й риси сучасного літературного процесу, тематичну та жанрову різноманітність сучасної української літератури, основні літературні угруповання, імена й твори сучасних авторів, особливості індивідуальних стилів найяскравіших представників сучасного літературного процесу.

Зміст навчальної дисципліни. Сучасний літературний процес: хронологічна характеристика, течії, імена, угруповання, основні риси. Модернізм та постмодернізм. Література доби перебудови: на хвилі постмодернізму. Літературні угруповання кінця 80-х – початку 90 років: «Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота», «Нова дегенерація», «Лу-Го-Сад» та інші. Характеристика засад та художніх здобутків цих літературних угруповань. Тематичне та стилістичне розмаїття прози 80-х, творчість поетів-вісімдесятників. Особливості розвитку літературного процесу 90-х рр. Творчість представників старшого покоління в сучасній українській літературі. Загальні тенденції розвитку літератури ХХІ ст. Курс передбачає ознайомлення із творчістю таких письменників як В. Герасим'юк, І. Римарук, П. Мідянка, І. Малкович, Н. Білоцерківець, В. Неборак, Ю. Андруховица, О. Ірванець, В. Медвідь, Ю. Винничук, Т. Зарівна, Г. Пагутяк, О. Забужко, М. Савка, Р. Скиба, М. Кіяновська, Є. Кононенко, Люко Дашвар, М. Матіос, Л. Костенко, В. Шкляр, Р. Іванничук, С. Жадан, Л. Дереш, С. Поваляєва, І. Карпа, Т. Малярчук та інших.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити – усна народна творчість, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, курсова робота з літератури, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії, зустрічі із сучасними письменниками-подолянами), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, тестування, захист індивідуального завдання.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: письменник і літературний процес. Київ, 2008.
2. Кравченко А. Молода українська проза. Київ, 1990.
3. Мечникова Г. Постмодерністські риси в сучасній українській літературі. *Слово і час*. 1993. №7.
4. Плерома. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. Івано-Франківськ, 1998.
5. Харчук Р. Сучасна українська проза: постмодерний період. Київ, 2008.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=>
7. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В.

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ І ФОЛЬКЛОРНА ПРАКТИКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло користуватися понятійним апаратом; застосовувати набуті теоретичні відомості в практичному аспекті, уміти розрізняти цикли і жанри обрядової і необрядової народної творчості, аналізувати твори усної народної творчості з погляду їх жанрового, тематичного, видового різноманіття, аналізувати специфіку народної творчості; пояснювати символіку та міфологічні образи у творах фольклору; з'ясувати жанрову і тематичну специфіку творів на основі власних спостережень.

Зміст навчальної дисципліни. Наука фольклористика як основа літературознавчих досліджень. Магія і міфологія як першооснова виникнення творів народної словесності. Жанри усної народної творчості, їх зародження, взаємозв'язок та розвиток. Зв'язок усної народної творчості з художньою літературою. Вплив фольклору на формування національної свідомості й самоідентичності народу. Побутування жанрів усної народної творчості в сучасному світі.

Пререквізити. Вступ до літературознавства, сучасний літературний процес.

Кореквізити – історія української літератури, історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, курсова робота з літератури, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 36 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання, комп'ютерних технологій) практичні заняття (з використанням методів аналізу вивченого, описового методу, синтезу напрацьованих матеріалів, міжпредметних зв'язків), самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: усні відповіді на практичних заняттях, презентації з обраної тематики курсу, реферативні повідомлення, письмове опитування, тестовий контроль.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Лановик М. Б. Українська усна народна творчість / М. Б. Лановик, З. Б. Лановик. – Київ: Знання-Прес, 2006. – 591 с. – (Навчальний посібник).
2. Руснак І. Є. Український фольклор : навч. посіб. / І. Є. Руснак. — К. : ВЦ «Академія», 2010. — 304 с. (Серія «Альма-матер»).
3. Клименко Т. Є. Фольклор : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Т. Є. Клименко, А. І. Мартинюк. – Житомир, 2011. – 79 с. – (Бібліографічний покажчик).
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=601>
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0894&T=r1&st=0&L=1
6. Електронний посібник. Доступ до ресурсу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-106.html>

Викладач: старший викладач Л. В. Терещенко

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий – сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	22
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти: знаннями про періодизацію та основні етапи розвитку античної літератури; характерні риси епохи, відображені в літературному творі, винесеному на монографічне вивчення; ідейне значення, художні та естетичні особливості творів, запропонованих для текстуального опрацювання; головні поняття та терміни, пов'язані з літературою даної доби; взаємовпливи в літературному процесі; уміти: здійснювати історико-літературний аналіз художніх творів; керуватися науковим підходом до вивчення естетичних аспектів зарубіжної літератури; користуватися довідковими джерелами, літературними енциклопедіями, словниками літературознавчих термінів, монографічною літературою, інтернет-ресурсами тощо; встановлювати взаємозв'язки зарубіжної літератури з творами української літератури та різних видів мистецтва, що ґрунтуються на античних сюжетах та дають їм різноманітне потрактування; працювати за сучасними інтерактивними технологіями; виконувати різноманітні естетичні проекти.

Зміст навчальної дисципліни. Давньогрецька література. Давньоримська література. Література середніх віків та Відродження (Героїчний епос. Лицарська література. Міська література. Данте. Ф. Петрарка. Е. Роттердамський. С. Брант. Ф. Рабле. М. Сервантес. В. Шекспір). Історико-літературний процес XVII ст. Іспанська література (Кальдерон де ла Барка). Французька література (Н. Буало, П. Корнель, Ж. Расін, Ж. Б. Мольєр. Доба Просвітництва. Англійська література (Д. Дефо, Дж. Свіфт). Французька література (Вольтер). Італійська література (К. Гольдоні. К. Гоцці). Німецька література (Й. Гердер, Ф. Шиллер, Й. В. Гете). Література романтизму (Г. Гайне, Е. Т. А. Гофман, В. Гюго, Жорж Санд, П. Шеллі, Дж. Байрон). Література Франції: П. Верлен, А. Рембо, С. Малларме, Г. Аполлінер, Е. Золя. Література Бельгії: М. Метерлінк. Література Німеччини: Т. Манн. Література Норвегії: Г. Ібсен, К. Гамсун. Література Англії: О. Вайльд, Б. Шоу, Дж. Джойс. Література Америки: Д. Лондон. Література Росії: О. Блок, В. Маяковський, А. Ахматова, О. Купрін, І. Бунін. Література Австрії (П. Целан, Ф. Кафка), Німеччини (Б. Брехт, Е. М. Ремарк), США (Е. Хемінгуей), Росії (М. Булгаков, О. Твардовський, Б. Пастернак, О. Солюженіцин); Франції (А. Камю), Латиноамериканських країн (Г.Г. Маркес). Література постмодернізму (У. Еко, К. Рансмайр, П. Зюскінд), «театр абсурду» (Е. Йонеско, М. Фріш, Ф. Дюрренматт).

Пререквізити. Вступ до літературознавства, культурологія і культура мовлення, сучасний літературний процес, інформаційні технології (за професійним спрямуванням).

Кореквізити. Методика навчання літератури, педагогіка, психологія, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 192 год., практичні заняття – 122 год., самостійна робота – 346 год., разом – 660 год.

Форми (методи) навчання: 1. Словесні (лекція, розповідь, бесіда). 2. Наочні (презентація). 3. Робота у групах, індивідуальна робота. 4. Практичні (літературознавчий, лінгвокультурний та естетичний аналіз). 5. Спостереження та результати рефлексії. 6. Робота з довідковою літературою.

Форми оцінювання результатів навчання: 1. Усне опитування. 2. Письмова робота. 3. Тестування. 4. Індивідуальне завдання. 5. Контрольна робота. 6. Робота з читацьким щоденником.

Вид семестрового контролю: 2 – залік, 3, 4, 7 – іспит, 5, 6 – диференційований залік

Навчальні ресурси:

- Папушина В.А. Історія зарубіжної літератури: матеріали та методичні вказівки до практичних занять. Хмельницький: ХНУ, 2015. 167 с.
- Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
- Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: канд. філолог. наук, доц. Папушина В.А.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий – восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	25
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: досконало володіти професійною термінологією та основними поняттями з фонетики, фонології, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та пунктуації української мови; виконувати лексикологічний і фразеологічний аналіз, повний фонетичний, морфемний, словотвірний і морфологічний аналіз слів, синтаксичний аналіз основних синтаксичних одиниць; ставити й обґрунтовувати розділові знаки; орієнтуватися у нормах української літературної мови; використовувати теоретичний матеріал та набуті навички на уроках рідної мови у загальноосвітній школі під час проходження практики та в майбутній професійній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Предмет фонетики, фонології, лексикології, лексикографії, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та пунктуації. Різновиди алофонів фонем. Фонетична і фонематична транскрипція. Артикуляційно-акустичні умови творення голосних і приголосних, їхня класифікація. Модифікації і чергування фонем. Український складоподіл. Норми української літературної вимови. Словесний і фразовий наголос. Принципи української орфографії, її основні особливості. Розділи лексикології. Слово як основна одиниця лексичної системи і номінативна одиниця мови. Ознаки слова. Лексичне значення слова та його типи. Багатозначність. Омонімія. Пароніми. Синоніми, їх типи. Антоніми. Активна і пасивна лексика. Архаїзми й історизми. Неологізми, їх типи. Фразеологічні одиниці мови та їх класифікація. Будова слова. Класифікація морфем. Способи словотворення. Принципи виділення частин мови. Іменник. Прикметник. Числівник. Займенник. Дієслово і дієслівні форми. Прислівник і слова категорії стану. Прийменник. Сполучник. Частина. Модальні слова. Дієслівні зв'язки. Вигуки і звуконаслідувальні слова. Словосполучення. Просте речення. Головні та другорядні члени речення: способи їх вираження. Просте ускладнене речення: відокремлені, однорідні, вставні та вставлені конструкції, звертання. Типологія складних речень. Складносурядні, складнопідрядні та безсполучникові складні речення. Складне речення з різними типами зв'язку. Особливості чужого мовлення. Принципи пунктуації.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, практичний курс української мови, культурологія та культура мовлення.

Кореквізити. Старослов'янська мова, історія мови, історична граматики української мови, теорія і практика філологічних досліджень, методика навчання української мови, стилістика української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 170 год., практичних занять – 218 год., самостійної роботи – 362 год.; разом – 750 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, робота з вправами, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: 2, 3, 4, 5, 8 – іспит, 6, 7 – залік, 8 – курсова робота.

Навчальні ресурси:

1. Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. посіб. / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г.В. Семеренко. – К. : Вища шк..., 2005. – 270 с.
2. Вакарюк Л.О., Панцьо С.Є. Українська мова. Морфеміка і словотвір / Л. О. Вакарюк, С. Є. Панцьо. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 200с.
3. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ: Видавничий дім Дмитра бураго, 2017. 752 с.
4. Дудик П. С. Синтаксис української мови : підручник / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : ВЦ „Академія”, 2010. – 382 с.
5. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: підручник. Київ: Слово, 2010. 328 с.
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Г.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_fpage_lib.php.

Викладачі: доктор філологічних наук, професор Торчинський М. М., кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М., кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М., старший викладач Терещенко Л.В.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий – сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	23
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат; *здійснювати* історико-літературний та художній аналіз творів; *визначати* відповідність літератури давнього періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; *вільно орієнтуватися* у літературно-критичних джерелах; *окреслити* взаємозв'язки літератури з життям; *виявляти* характерні риси епох, відображених в художньому творі; *з'ясувати* місця і значення кожного твору у доробку письменника, в літературному процесі вказаного періоду; *здійснювати* аналіз проблематики та ідейного змісту твору; *сформувати* навички складання характеристики героя твору, написання рецензії (відгуку) на самостійно прочитану книжку.

Зміст навчальної дисципліни. Вивчення найдавнішої публікації пам'ятки V – IX ст. про героїчний епос України-Русі "Велесової книги"; перекладна та оригінальна література Київської Русі; літератури XIV – першої половини XVI ст. (латиномовні поети, козацькі літописи); літератури другої половини XVI ст. – кінця XVIII ст. (розвиток освіти і книгодрукування, полемічна література, початки українського віршування, драматургія, історична проза XVII ст., становлення і розвиток бароко, творчий доробок Григорія Сковороди). Літературний процес XIX ст.: основні тенденції та закономірності розвитку. Творчість І. Котляревського, Т. Г. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, І. Нечуя Левицького, І. С. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного. Розвиток літератури на західноукраїнських землях. Літературна й громадська діяльність Б. Грінченка. Жіноча проза. Поетична творчість українських письменників 70-90-х рр. XIX ст. Становлення українського професійного театру. драматургія II половини XIX ст. Творчість Івана Франка. Літературний процес кінця XIX – початку XX ст. Загальні тенденції розвитку, розвиток та оновлення реалізму; становлення і національні ознаки модернізму. Особистісно-психологічна, соціальна, національно-визвольна теми у розвитку української поезії. Розвиток жанрів малої прози. Особливості національно-культурного відродження в Україні на межі епох. Поетична, прозова та драматургічна спадщина. «Розстріляне Відродження». Європейські тенденції українського мистецтва в Україні 20-30-х років XX століття. Соцреалізм як тоталітарна художня культура. Творчість українських митців періоду Великої Вітчизняної війни. Західноукраїнська та еміграційна література. Концепція розвитку національної ідеї в українському письменстві: п'ятдесятники в еміграції і шістдесятники в Україні. Розвиток прозових жанрів. Химерна проза. Літературно-мистецький рух в Україні у 80-ті роки XX століття. Літературно-мистецький рух в Україні у 90-ті роки XX століття.

Пререквізити. Культурологія і культура мовлення, сучасний літературний процес, вступ до літературознавства.

Кореквізити. Історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, педагогіка, психологія, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 210 год., практичні заняття – 122 год., самостійна робота – 358 год., разом – 690 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, творча робота, читацький щоденник.

Вид семестрового контролю: 2 – диференційований залік, 3, 4, 6, 7 – іспит, 5 – залік, 7 – курсова робота.

Навчальні ресурси:

1. Возняк М.С. Історія української літератури. У 2 книгах : Навч. вид.. Вид. 2-ге, перероб. Кн.1. Львів: Світ, 1992. 696 с.
2. Історія української літератури. Давня література : навчальний посібник для студентів денної та заочної форм навчання напрямку 6.020303 «Філологія» / уклад. Г. Ю. Шелест ; М-во освіти і науки України. – Маріуполь : ПДТУ, 2014. – 104 с.
3. Чижевський Д. Історія української літератури. Київ, 2000. 511 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В., кандидат філологічних наук, доцент Приймак І.В.

СТАРΟΣЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *уміти читати* тексти старослов'янською мовою; *аналізувати фонетичні явища*, відображені у пам'ятках старослов'янської мови; *характеризувати голосні і приголосні звуки* старослов'янської мови; *визначати* граматичні категорії частин мови, їх граматичне значення; *відмінювати* повнозначні частини мови; *давати історичний коментар* до походження відмінкових закінчень іменних частин мови; *здійснювати синтаксичний аналіз* простого і складного речень.

Зміст навчальної дисципліни. Поняття про старослов'янську мову. Старослов'янські азбуки, пам'ятки писемності. Система голосних і приголосних звуків старослов'янської мови 2-гої половини IX ст. Загальна характеристика звукової системи праїндоевропейської мови. Консонантизм і вокалізм праслов'янської мови у відповідності до фонетики праїндоевропейської мови. Морфологічна система старослов'янської мови. Іменник у старослов'янській мові. Займенник у старослов'янській мові. Прикметник у старослов'янській мові. Лічильні слова, їх розряди і будова, відмінювання. Характеристика дієслівної системи. Просте і складне речення.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, практичний курс української мови.

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, історична граматики української мови, історія української мови, інформаційні технології (за професійним спрямуванням), стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 18 год., практичних занять – 36 год., самостійної роботи – 96 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання); практичні заняття (з використанням методів лінгвістичного аналізу, порівняльного аналізу, тестових завдань), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, контрольна робота тестовий контроль.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Белей Л., Белей О. Старослов'янсько-український словник. – Львів: Свічадо, 2001.
2. Леута О.І. Старослов'янська мова. – К.: Вища школа, 2001.
3. Царалунга І.Б. Старослов'янська мова : навчальний посібник (з грифом МОНУ). – Львів, 2007.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: <http://dn.khnu.km.ua>
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://lib.khnu.km.ua>

Викладач: доктор філологічних наук, професор Царалунга І. Б.

ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Третій
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *читати* тексти староукраїнською мовою, *перекладати* сучасною українською літературною мовою; *аналізувати* фонетичні явища, відображені в українських писемних пам'ятках; *давати історичний коментар* фонетичних, морфологічних, синтаксичних процесів, відображених на сучасному етапі розвитку української мови; *виконувати морфологічний аналіз* різних частин мови; *здійснювати синтаксичний аналіз* простих і складних речень у староукраїнській мові.

Зміст навчальної дисципліни. Основні джерела історичного вивчення української мови. Типові ознаки української мови. Звукова система української мови до середини XI ст. Основні фонетичні зміни в XI-XIV ст. Пізніші фонетичні зміни. Загальна характеристика морфологічної системи староукраїнської мови. Граматичні категорії іменника в історичному висвітленні. Історія особових і неособових займенників. Прикметник як частина мови, розряди прикметників, види за будовою. Числівник в історичному висвітленні. Історія прислівників української мови. Службові частини мови та вигук. Історія граматичних категорій дієслова. Просте і складне речення.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, інформаційні технології (за професійним спрямуванням), старослов'янська мова, практичний курс української мови.

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, історія української мови, стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 17 год., практичних занять – 34 год., самостійної роботи – 99 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням методів лінгвістичного аналізу, порівняльного аналізу), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, перевірка домашніх завдань, письмове опитування, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Царалунга І.Б. Історична граматики української мови : практикум. / І.Б. Царалунга. – Хмельницький, 2009.
2. Царалунга І.Б. Історична граматики української мови. Електронний конспект лекцій для студентів спеціальності „Філологія. Українська мова і література” / І.Б. Царалунга. – Хмельницький, 2012.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: <http://dn.khnu.km.ua>
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://lib.khnu.km.ua>

Викладач: доктор філологічних наук, професор Царалунга І. Б.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *уміло застосовувати* сучасні інформаційно-комунікаційні технології у навчанні мов у практиці школи та ВНЗ; *створювати* дидактичні комплекси з навчання мови на базі спеціалізованих програмних оболонок; *формувати* навички застосування ІКТ в процесі навчання мови; *володіти* знаннями з теорії і практики використання комп'ютерних і мережних технологій у навчанні мов, методичними аспектами упровадження у процес навчання мови нових інформаційних технологій.

Зміст навчальної дисципліни. Інформаційні технології за професійним спрямуванням як розділ сучасної методики навчання мови. Мовні, психологічні, психолінгвістичні, методичні аспекти комп'ютерної ІТПС. Специфіка комп'ютерних засобів навчання мови. Прикладні програми (редактори текстів, програми перевірки орфографії, комп'ютерні словники). Інструментальні програми (програми-оболонки). Комп'ютерне навчальне середовище як інтегрований засіб навчання мови. Методика використання комп'ютерних програм у навчанні мови.

Пререквізити. Вихідна.

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, історія української мови, історія української літератури, історія української літератури, стилістика української мови.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., лабораторні заняття – 36 год., самостійна робота – 96 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (обговорення, дискусії), наочні (ілюстрування навчального матеріалу, використання інформаційно-комунікаційних технологій).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, захист домашніх завдань, індивідуальних проєктів, самоконтроль, підсумкова контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Бовтенко М.А. Компьютерная лингводидактика : учебное пособие / М. А. Бовтенко. – М. :Флинта, 2005. – 216 с.
2. Крамаренко Т. В. Використання інформаційних технологій у процесі вивчення іноземної мови [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN9/10ktvvim.pdf>
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5237>
4. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1lage_lib.php

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Станіславова Л. Л.

УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ І ДІАЛЕКТОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти знаннями про сутність діалектології як науки про територіальні та соціальні діалекти, історію діалектологічних студій України; оперувати науковою термінологією в галузі діалектології; диференціювати діалектні явища за мовними та територіальними ознаками; застосовувати свої знання в процесі характеристики усних та писемних текстів; збирати діалектний матеріал та аналізувати його відповідно до нормативних вимог; проводити польові дослідження з метою збереження мовленнєвих особливостей української мови.

Зміст навчальної дисципліни. Діалектологія як розділ лінгвістики. Історія розвитку діалектологічних студій. Соціальні діалекти. Типологія діалектних явищ в українській мові. Консонантизм та вокалізм української діалектної мови. Лексична система української діалектної мови. Морфологія української діалектної мови. Синтаксис української діалектної мови. Теорія і практика діалектологічних досліджень.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, сучасна українська літературна мова, практичний курс української мови, культурологія та культура мовлення.

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова, історія української мови, стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., практичних занять – 18 год., самостійної роботи – 96 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням аудіо- та відеозаписів зразків діалектного мовлення), самостійна робота (індивідуальні завдання; збір матеріалу методом анкетування, експедиції; написання повідомлень та їхня апробація).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, повідомлення (індивідуальна робота), контрольна робота.

Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Навчальні ресурси:

1. Бевзенко С. П. Українська діалектологія / С. П. Бевзенко. – К. : В. школа, 1980. – 246 с.
2. Жилко Ф. Т. Нариси з діалектології української мови / Ф. Т. Жилко. – К., 1966. – 303 с.
3. Матвіяс І. Г. Українська мова і її говори / І. Г. Матвіяс. – К., 1990. – 163 с.
4. Торчинська Н. М. Українська діалектологія : посібник / Н. М. Торчинська. – Хмельницький, 2017. – 200 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М.

ПСИХОЛОГІЯ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	П'ятий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *мати уявлення* про природу психіки людини, співвідношення природних і соціальних факторів у становленні психіки; взаємозв'язок між фізіологічними і психічними процесами; сучасні психологічні концепції особистості та діяльності; засади міжособистісних стосунків; індивідуально-типологічні властивості особистості; особливості психічного розвитку дитини на різних вікових етапах; закономірності і особливості навчально-виховного процесу. *уміти організовувати і керувати* педагогічною взаємодією; *виявляти і аналізувати* психічні особливості особистості; *складати* психологічний портрет особистості; *визначати* віковий період на підставі психічних та фізіологічних характеристик розвитку; *створювати* ефективні умови для самореалізації та самовираження учня; *планувати та успішно реалізувати* професійну самоосвіту та самовиховання.

Зміст навчальної дисципліни. Особливості загальної психології як наукової галузі. Діяльнісний підхід у формуванні особистості. Чуттєві форми пізнання дійсності. Раціональні форми пізнання дійсності. Емоційно-вольова сфера особистості. Індивідуальнотипологічні властивості особистості. Спілкування – основа міжособистісних взаємин. Предмет, завдання та проблеми вікової психології. Основні теорії дитячого розвитку. Рушійні сили і умови психічного розвитку дитини. Особливості розвитку дитини у немовлячому і ранньому віці. Психічний розвиток дитини у дошкільному і молодшому шкільному віці. Особливості розвитку психіки у підлітковому та ранньому юнацькому віці. Педагогічна психологія: основні характеристики. Психологічні аспекти навчально-виховного процесу. Особистість педагога. Керівництво педагогічним колективом.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити. Історія української літератури, історія зарубіжної літератури, педагогічна практика.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 34 год., практичних занять – 17 год., самостійної роботи – 99 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Немов Р.С. Психология. Учебник для студентов: В 3 книгах. Кн. 1 Общие основы психологии. - 2 изд.- М.: Просвещение: ВЛАДОС, 1995.- 576с.
2. Практикум з психології // За заг. ред. Г.Г.Бикової.- Львів, 1975.-180с.
3. Психологический словарь // Под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова.-2-е изд., перераб. и доп.- М.: Педагогика-Пресс, 1996.-440с.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Т.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p_lage_lib.php.

Викладач: кандидат психологічних наук, доцент Кулешова О. В.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	П'ятий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* предмет, завдання, значення та основні поняття курсу історії української мови, періодизацію історії української мови, основні етапи її становлення, загальні тенденції формування літературно-писемної мови у межах кожного з періодів, особливості писемних пам'яток української мови, історію становлення українського правопису, стан та перспективи дослідження історії української літературної мови; *вміти аналізувати* особливості мови писемних пам'яток різних періодів, *виявляти* риси української мови, *інтерпретувати* традиційні чи інноваційні мовні явища кожного з періодів творення української літературної мови, *виявляти* у текстах ознаки різних правописних систем

Зміст навчальної дисципліни. Періодизація історії української літературної мови. Давня доба у розвитку української літературної мови. Українська літературна мова початкового періоду формування її. Нова українська літературна мова (кін XVIII – 40-ві рр. XIX ст.). Новий етап у розвитку української літературної мови у зв'язку з творчістю Т.Шевченка. Граматичне і лексичне унормування української літературної мови XIX – XX ст. Українська літературна мова XX – поч. XXI ст.

Пререквізити. Старослов'янська мова, історична граматика української мови.

Кореквізити. Сучасна українська літературна мова.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 17 год., практичних занять – 34 год., самостійної роботи – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, робота з вправами, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

- 1.Задорожний В. Як треба читати тексти кирилівського письма//Дивослово.-2004.- №2.
- 2.Матвієнко А. Пересопницьке Євангеліє — видатна пам'ятка українського відродження ХУІ ст.- Дивослово.-№ 5.-2004.
- 3.Ніка О. Історія української літературної мови / О.Ніка. – К., 2014.
- 4.Русанівський В.М. Історія української літературної мови / В.М.Русанівський. – К., 2001.
- 5.Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
- 6.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: доктор філологічних наук, професор Царалунга І. Б.

ПЕДАГОГІКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат у навчально-виховному процесі; *визначати* цілі та конкретні завдання навчально-виховного впливу; *організувати* та *керувати* педагогічною взаємодією, *володіти* методами та формами організації навчально-виховного процесу; *визначати* тип уроку; *розробити* та *організувати* виховний захід; *характеризувати* та *аналізувати* педагогічну діяльність та педагогічні погляди видатних діячів минулого.

Зміст навчальної дисципліни. Предмет, завдання і методи педагогіки. Педагогіка Давнього світу. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки. Становлення і розвиток вітчизняної педагогічної науки. Учитель як організатор педагогічного процесу. Розвиток, соціалізація і виховання особистості. Суть процесу виховання. Характеристика основних напрямів змісту виховання. Загальні методи виховання. Суть процесу навчання. Зміст освіти в національній школі. Методи і засоби навчання. Форми організації навчання. Контроль навчальної діяльності.

Пререквізити. Вихідна

Кореквізити. Історія української літератури, історія зарубіжної літератури, сучасна українська літературна мова, педагогічна практика.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., практичних занять – 18 год., самостійної роботи – 96 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням інформаційних та інтерактивних технологій), самостійна робота (реферат, педагогічний кросворд).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; письмове опитування (тестування); презентація результатів виконання домашніх завдань.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Волкова В.П. Педагогіка. - К., 2001
2. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузьяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. - Вінниця, 2001
3. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. - К., 2000
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Міхеєва Л.В.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна / дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти ефективно працювати з інформацією, добуваючою з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; вибирати методи дослідження відповідно до поставлених завдань; укладати картотеку та правильно використовувати цитати у текстах; складати план наукового дослідження; формулювати науковий апарат курсової, дипломної та магістерської робіт; вміти пов'язувати теоретичні знання і практичні навички; здійснювати аналітичний огляд літератури з досліджуваної теми; структурувати наукову роботу; правильно оформляти бібліографію; писати тези, статті, відгуки, рецензії; розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства та основні проблеми філології й підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Зміст навчальної дисципліни. Методологія наукових досліджень. Науковий стиль. Термінологія. Бібліографія. Наукова публікація. Наукова робота: основні етапи підготовки до написання, структура. Лінгвістичні й технічні вимоги до оформлення наукових робіт.

Пререквізити – вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, вступ до слов'янської філології.

Кореквізити – методологія та організація наукових досліджень, написання діалектологічної практики, виконання курсових робіт з історії української літератури та сучасної української літературної мови.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 86 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання: написання різних видів наукових документів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, стаття або тези, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Голуб Ю. І. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Запоріжжя, 2001. 248 с.
2. Кваліфікаційна робота магістра : методичні вказівки щодо її виконання для студентів спеціальності 035.03 «Філологія. Слов'янські мови і літератури (переклад включно)»: методи, рекомендації / укладачі Н. М. Торчинська, Н. В. Подлевська. Хмельницький, 2018. – 37 с.
3. Українська мова та література : методичні рекомендації до виконання дипломної (магістерської) роботи для студентів спеціальності «Українська мова і література». Торчинська Н. М., Горячок І. В., Подлевська Н. В., Приймак І. В. . Хмельницький : ХНУ, 2009. 52 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна / дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *уміти конкретизувати* мету уроку в проміжних цілях, *добирати* дидактичний матеріал та методи навчання, *визначати* супровідні цілі уроку, *планувати* навчальні дії, виконання яких привело б до досягнення мети уроку; *реалізовувати* навчальну розвивальну і виховну мету на кожному уроці, цілеспрямовано *використовувати* уроки української мови для інтелектуального, мисленнєвого, емоційно-естетичного, мнемонічного розвитку учнів, їх пізнавальних здібностей і потреби в удосконаленні знань, умінь і навичок, для формування національно свідомої мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами у різних формах, сферах і жанрах мовлення, має належний рівень мовленнєвої компетенції; *формулювати* запитання і завдання, *вибудовувати* способи дії (алгоритми), *організовувати* підготовку до переказів і від них до творів, *розглядати* функціонування мовних одиниць у тексті, *виконувати* лінгвістичний аналіз тексту, *перевіряти та аналізувати* учнівські роботи, *організовувати* роботу над різними видами помилок тощо.

Зміст навчальної дисципліни. Методика української мови як наука і предмет вивчення. Загальні питання навчання української мови в школі. Методика вивчення окремих розділів курсу (методика фонетики і орфоепії, лексики, словотвору і граматики, орфографії і пунктуації, стилістики і розвитку зв'язного мовлення учнів). Методика мовленнєвого розвитку учнів (понятійна основа роботи над формуванням мовленнєвих умінь (монологічне та діалогічне мовлення), переказ у системі роботи над формуванням мовленнєвих умінь, види переказів, дидактичні можливості кожного з них, лінгвістичний аналіз тексту під час підготовки до переказу, твір як вид роботи над формуванням мовленнєвих умінь, взаємозв'язок переказів і творів у системі формування мовленнєвих умінь, виховання в учнів властивостей гарного мовлення, мовленнєвого етикету, навчання школярів висловлювання на лінгвістичну тему; вивчення риторики, навчання доповіді та інших публічних виступів. Методика позакласної роботи та факультативних занять з української мови. Методична робота учителя-словесника у ЗНЗ.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, сучасна українська літературна мова, практичний курс української мови, культурологія та культура мовлення.

Кореквізити. Стилїстика української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., лабораторних занять – 18 год., лабораторних занять – 18 год., самостійної роботи – 78 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, проект, контрольна робота

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.Пентилюк. - К., 2005.
2. Методика навчання української мови. Практикум / Н.В.Подлевська – Хмельницький:ХНУ, 2007.
3. Методика навчання української мови у ЗНЗ. Курс лекцій / Н.В.Подлевська – Хмельницький:ХНУ, 2014.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE – Електронний доступ: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4171>
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент **Подлевська Н. В.**

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна / дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *характеризувати* основні елементи системи та змісту вищої освіти в Україні; *аналізувати* та *ухвалювати* рішення щодо критеріїв якості навчання та діагностики знань; *ставити* і *вирішувати* завдання з проблем самоактуалізації особистості; *обґрунтовувати* основні аспекти педагогічного спілкування.

Зміст навчальної дисципліни. Методика викладання літератури як наука. Підручники і посібники з літератури. Методи викладання літератури в школі, засоби навчання. Уроки літератури. Їхні типи, специфіка. Вивчення художнього твору. Аналітико-синтетична робота над текстом. Вивчення творів різних жанрів на уроках української літератури. Особливості вивчення літератури рідного краю. Позакласне читання. Система письмових робіт з літератури. Позакласна і позашкільна робота з літератури. Кабінет літератури, його обладнання і принципи роботи.

Пререквізити. Вступ до літературознавства, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, сучасний літературний процес, усна народна творчість і фольклорна практика.

Кореквізити. Педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., лабораторних занять – 18 год., лабораторних занять – 18 год., самостійної роботи – 78 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

- 1.Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах / Є. А. Пасічник. – К.: Ленвіт, 2000. – 384 с.
- 2.Пультер С. О. Методика викладання української літератури в середній школі / С. О. Пультер, А. М. Лісовський. – Житомир: Полісся, 2000. – 163 с.
- 3.Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі / Г. Л. Токмань. – К.: Академія, 2012. – 312 с.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 5.Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
- 6.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат; *здійснювати* стилістичний аналіз текстів різних функціональних стилів української мови; правильно *використовувати* стилістичні ресурси української мови (фонетичні, лексичні, фразеологічні, словотворчі і граматичні засоби) для продукування текстів та висловлювань різних функціональних стилів української мови в усній та письмовій формі; *редагувати* тексти з помилками й конструювати стилістично довершений текст будь-якого стилю та жанру; розкривати закономірності функціонування української мови в різних сферах суспільного життя, в різних ситуаціях спілкування.

Зміст навчальної дисципліни. Стилїстика української мови. Основні поняття. Орфоепічні та акцентуаційні, лексичні, морфологічні, словотвірні, синтаксичні норми української мови. Стилїстичні ресурси фонетичного, лексичного, морфологічного, словотвірного, синтаксичного рівнів.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, сучасна українська літературна мова.

Кореквізити. Написання курсових робіт.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 26 год., практичні заняття – 39 год., самостійної роботи – 89 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); лабораторні заняття (з використанням методів інтерактивних технологій, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; тестування; захист результатів лабораторних робіт; презентація результатів виконання індивідуальних завдань; поточний письмовий контроль; контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Волкотруб Г. Практична стилїстика української мови: Навчальний посібник. / Г. Волкотруб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 255 с.
2. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 496 с.
3. Станіславова Л. Л. Стилїстика художнього тексту / Л. Станіславова. – Хмельницький, ХмЦНП. – 350 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Станіславова Л. Л.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	7,8
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	10
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно пройшов та захистив педагогічну практику, повинен: володіти сучасними методами, принципами та засобами навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури; здійснювати навчально-виховний процес з української літератури в навчальних закладах загальної середньої освіти I–III рівнів акредитації, самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя української мови і літератури; планувати, організовувати та проводити уроки та навчальні курси з української мови та літератури, зарубіжної літератури, оцінювати навчальні досягнення учнів.

Зміст навчальної дисципліни. Вимоги до сучасного уроку української літератури. Вимоги до оцінювання знань, умінь та навичок учнів. Вимоги до оцінювання усних відповідей та письмових робіт. Особисті якості вчителя-словесника як запорука професіоналізму. Успішне проведення уроків української мови і літератури. Оформлення звітної документації.

Пререквізити. Вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, практичний курс української мови, культурологія і культура мовлення, теорія і практика філологічних досліджень, сучасний літературний процес, усна народна творчість і фольклорна практика, історія зарубіжної літератури, історія української літератури, сучасна українська літературна мова, історична граматики української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, історія української мови, методика навчання української мови, методика навчання літератури

Кореквізити. Історія зарубіжної літератури, історія української літератури, сучасна українська літературна мова, стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання

Запланована навчальна діяльність: самостійної роботи – 300 год.; разом – 300 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: звіт, захист педагогічної практики.

Вид семестрового контролю: 7. 8 – диференційований залік.

Навчальні ресурси:

1. Діденко Т. Організація роботи з обдарованими учнями на уроках української мови і літератури. *Рідна школа*. 2014. № 10. С. 25 – 31.
2. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356 – 362.
3. Кузнецова Г. Лінгвістичні основи формування акцентологічної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 1. С. 45 – 49.
4. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах. За ред. М. Пентилюк. К., 2005.
5. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання. За ред. М.Ю. Красовицького. К.; Івано-Франківськ, 2000. 218 с.
6. Ситченко А.Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студентів-філологів. Київ, 2011. 291 с.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.